

Αθλητικός Τουρισμός

Εναλλακτικές μορφές τουρισμού

Νικόλαος Θεοδωράκης

Επίκουρος Καθηγητής Τ.Ε.Φ.Α.Α. Σερρών, Α.Π.Θ.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

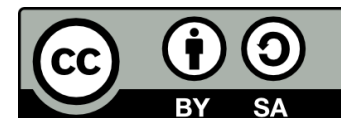

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΧΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Αθλητικός Τουρισμός

Εναλλακτικές μορφές τουρισμού

Περιεχόμενα ενότητας

1. Εναλλακτικές μορφές τουρισμού:
  - i. Οι παράγοντες που συνέβαλαν στην ανάπτυξη των εναλλακτικών μορφών τουρισμού
  - ii. Χαρακτηριστικά του τουριστικού προϊόντος των εναλλακτικών μορφών τουρισμού
2. Κατηγορίες εναλλακτικών μορφών τουρισμού

Σκοποί ενότητας

- Να γίνει κατανοητή στους φοιτητές η έννοια του εναλλακτικού τουρισμού.
- Να αναλυθούν οι παράγοντες που οδήγησαν στην ανάπτυξη των εναλλακτικών μορφών του τουρισμού, καθώς και τα χαρακτηριστικά του τουριστικού προϊόντος τους.

Εναλλακτικές μορφές τουρισμού

- Ο εναλλακτικός τουρισμός εμφανίστηκε τις τελευταίες δεκαετίες με σκοπό να καλύψει τα κενά που υπήρχαν στην τουριστική βιομηχανία από τον μαζικό τουρισμό και ταυτόχρονα να δώσει απαντήσεις – λύσεις στα προβλήματα που δημιούργησε ο μαζικός τουρισμός στις εκάστοτε περιοχές.

Εναλλακτικές μορφές τουρισμού

- Ο εναλλακτικός τουρισμός περιλαμβάνει εκείνες τις μορφές τουρισμού που περιλαμβάνουν τα παρακάτω χαρακτηριστικά:
  - i. προστασία του φυσικού περιβάλλοντος,
  - ii. δεν ακολουθούν τα πρότυπα του μαζικού τουρισμού,
  - iii. προστατεύουν τα οικοσυστήματα των εκάστοτε περιοχών,
  - iv. αλληλεπίδραση με την πολιτιστική κληρονομιά,
  - v. ενίσχυση των αγροτικών περιοχών και
  - vi. του συνεχή τουρισμού.

Παράγοντες ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού

- Το σημαντικότερο στοιχείο που διαφοροποιεί το τουριστικό προϊόν του εναλλακτικού τουρισμού είναι τα ειδικά χαρακτηριστικά που αυτό παρουσιάζει, τόσο κατά την προσφορά του όσο και κατά την ζήτησή του.
- Τα ειδικά αυτά χαρακτηριστικά σχετίζονται με τα κίνητρα των τουριστών του εναλλακτικού τουρισμού, αναφορικά με τις δραστηριότητες που κάνουν στον τόπο προορισμού και με τον συνολικό τρόπο οργάνωσης του ταξιδιού τους.

Παράγοντες ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού

- Κοινωνικές αλλαγές και εξελίξεις στον τρόπο διεξαγωγής των ταξιδιών στις χώρες αποστολής:
  - i. Νέα κοινωνικά και καταναλωτικά πρότυπα
  - ii. Αύξηση του ελεύθερου χρόνου και του αριθμού των ετήσιων ταξιδιών
  - iii. Στροφή στην παραδοσιακή ζωή και στο περιβάλλον της υπαίθρου
  - iv. Αλλαγές στα κίνητρα: από τα ομαδικά στα ατομικά
  - v. Η αναζήτηση του εναλλακτικού (Κοκκώσης, Τσάρτας & Γκρίμπα 2011)

Παράγοντες ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού

- Αλλαγές στα οργανωτικά χαρακτηριστικά του τουριστικού τομέα και στις επιλογές των τουριστών:
  - i. Η αλματώδης επέκταση της χρήσης του διαδικτύου
  - ii. Υποδομές και υπηρεσίες στις χώρες αποστολής που επιτρέπουν μεγαλύτερη ελευθερία επιλογών στους τουρίστες
  - iii. Αλλαγές και προσαρμογές του τουριστικού τομέα στα νέα δεδομένα της ζήτησης για εναλλακτικές μορφές τουρισμού
  - iv. Η συνάντηση του «ντόπιου» με τον σύγχρονο τουρίστα: «κοινωνικά υπεύθυνος τουρισμός» (Κοκκώσης, Τσάρτας & Γκρίμπα 2011)

Παράγοντες ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού

- Ζητήματα σχετικά με το πρότυπο ανάπτυξης που ακολουθείται στις τουριστικές περιοχές:
  - i. Η αμφισβήτηση του οφέλους των τουριστικών περιοχών από τον μαζικό τουρισμό διακοπών
  - ii. Οι πιέσεις από τοπικές κοινωνικές και επαγγελματικές ομάδες και φορείς
  - iii. Η επανατοποθέτηση της έννοιας του τουριστικού χώρου στο πλαίσιο του εντεινόμενου διεθνούς ανταγωνισμού
  - iv. Το ζήτημα της τοπικότητας στην ανάπτυξη του τουρισμού (Κοκκώσης, Τσάρτας & Γκρίμπα 2011)

Παράγοντες ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού

- Το περιβάλλον ως βασική παράμετρος του σχεδιασμού και της πολιτικής του τουρισμού:
  - i. Το ζήτημα της προστασίας και της ανάδειξης του περιβάλλοντος
  - ii. Η τουριστική πολιτική σε εθνικό και διεθνές επίπεδο
  - iii. Η βιώσιμη ανάπτυξη του τουρισμού (Κοκκώσης, Τσάρτας & Γκρίμπα 2011).

Χαρακτηριστικά του τουριστικού προϊόντος των εναλλακτικών μορφών τουρισμού

1. Βιώσιμος σχεδιασμός της ανάπτυξης
2. Υποδομές ενταγμένες στην τοπική κοινωνία
3. Ειδικά κίνητρα: διαφορετικά προϊόντα των εναλλακτικών μορφών τουρισμού
4. Ενεργητικές διακοπές (συνδυασμός κινήτρων φυσικού και δομημένου)
5. Ανάπτυξη «πλέγματος» δραστηριοτήτων σε τοπικό επίπεδο

Χαρακτηριστικά του τουριστικού προϊόντος των εναλλακτικών μορφών τουρισμού

6. Σύνδεση τοπικότητας και περιβάλλοντος
7. Μεγάλη ποικιλία χωρικών επιλογών
8. Ταξίδια όλο το χρόνο
9. Αναζήτηση ποιοτικών ταξιδιωτικών εμπειριών
10. Αυτονομία στην οργάνωση (τουρίστες, επιχειρήσεις, διαδίκτυο, φορείς, Ο.Τ.Α)

Κατηγορίες εναλλακτικών μορφών τουρισμού

- **Αγροτουρισμός:** αναπτύσσεται σε αγροτικές περιοχές οι οποίες κατά κύριο λόγο δεν αποτελούν δημοφιλείς τουριστικούς προορισμούς και δίνει την δυνατότητα στον επισκέπτη να γνωρίσει το φυσικό τοπίο της εκάστοτε περιοχής, τα ήθη, τα έθιμα και την κουλτούρα της ,να εμπλακεί ακόμα και ενεργά σε αγροτικές δραστηριότητες ή παράλληλα να συμμετάσχει σε δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρο στη φύση, όπως ορειβασία, πεζοπορία και άλλα.

Κατηγορίες εναλλακτικών μορφών τουρισμού

- **Οικοτουρισμός:** αποτελεί τη μορφή εκείνη του τουρισμού που συνδέεται με την επίσκεψη σε περιοχές εξέχουσας φυσικής ομορφιάς με πλούσια χλωρίδα και πανίδα. Πρόκειται κυρίως για προστατευμένες περιοχές με διεθνείς συνθήκες όπως Εθνικούς Δρυμούς, εθνικά πάρκα και περιοχές «Natura».

Κατηγορίες εναλλακτικών μορφών τουρισμού

- **Επαγγελματικός τουρισμός:** είναι ο τουρισμός που λαμβάνει χώρα κατά την διάρκεια επαγγελματικών ταξιδιών. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν ο συνεδριακός τουρισμός, ο τουρισμός εκθέσεων, ο τουρισμός σεμιναρίων και ο τουρισμός κινήτρων.
- **Πολιτιστικός τουρισμός:** είναι ο τουρισμός που σχετίζεται με την επίσκεψη μιας περιοχής με στόχο την γνωριμία της πολιτιστικής κληρονομιάς της μέσα αρχαιολογικά μνημεία, μουσεία, κάστρα, πολιτιστικές παραστάσεις και φεστιβάλ (π.χ. Θέατρο Αρχαίας Επιδαύρου).

Κατηγορίες εναλλακτικών μορφών τουρισμού

- **Μαθησιακός τουρισμός:** είναι ο τουρισμός που σχετίζεται με την μάθηση. Αποτελείται από τον εκπαιδευτικό τουρισμό (ταξίδια με στόχο την εκπαίδευση και την γνώση μιας δραστηριότητας) και από τον μαθητικό – φοιτητικό τουρισμό, σύμφωνα με τον οποίο οι μαθητές – φοιτητές ταξιδεύουν λόγω της ιδιότητάς τους αυτής (π.χ. προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών – μαθητών, όπως τα ERASMUS).

Κατηγορίες εναλλακτικών μορφών τουρισμού

- **Θρησκευτικός Τουρισμός:** αποτελεί σημαντικό κομμάτι της ελληνικής τουριστικής κίνησης και αφορά την επίσκεψη θρησκευτικών τόπων λατρείας (εκκλησίες, μοναστήρια) και αποτελείται από δυο τύπους τουριστών, αυτών που πρωταρχικός σκοπός της επίσκεψης είναι το προσκύνημα στον θρησκευτικό χώρο και αυτών που συνδυάζουν το προσκύνημα με την γνώση της θρησκευτικής κληρονομιάς.

Κατηγορίες εναλλακτικών μορφών τουρισμού

- **Τουρισμός υγείας:** είναι ο τουρισμός με στόχο, από τη μια, την άμεση συμμετοχή σε προγράμματα υγείας και από την άλλη την έμμεση. Περιλαμβάνει τις εξής μορφές:
  - i. Θεραπευτικός τουρισμός
  - ii. Ιαματικός τουρισμός
  - iii. Τουρισμός φυσιοθεραπείας
  - iv. Τουρισμός υγιεινής διαβίωσης
  - v. Τουρισμός ομορφιάς

Κατηγορίες εναλλακτικών μορφών τουρισμού

- **Κοινωνικός τουρισμός:** είναι ο τουρισμός, ο οποίος επιδοτείται από την πολιτεία και αναφέρεται σε συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες, όπως άτομα τρίτης ηλικίας, άτομα με χαμηλό εισόδημα, ΑΜΕΑ, άνεργοι, νέοι.
- **Θαλάσσιος τουρισμός:** είναι ο τουρισμός που σχετίζεται με δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα στη θάλασσα, είτε πρόκειται για κολύμβηση και αναψυχή στην παραλία, είτε πρόκειται για συμμετοχή σε θαλάσσια σπορ, όπως θαλάσσιο σκι, ιστιοπλοΐα, καταδύσεις, είτε για κρουαζιέρες.

Κατηγορίες εναλλακτικών μορφών τουρισμού

- **Αθλητικός τουρισμός:** αποτελείται από τρεις μορφές μετακινήσεων και αθλητικής συμμετοχής:
  - i. Ενεργός αθλητικός τουρισμός
  - ii. Αθλητισμός τουριστικών γεγονότων
  - iii. Αθλητικός τουρισμός νοσταλγίας

Κατηγορίες εναλλακτικών μορφών τουρισμού

- **Γεωτουρισμός:** αναπτύσσεται σε περιοχές με έντονο γεωλογικό ενδιαφέρον σημαντικά γεωλογικά μνημεία και έχει ως στόχο τη σύνδεση των στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος με τη γεωλογική κληρονομιά κάθε περιοχής, τα πολιτιστικά μνημεία και τις παραδόσεις της.
- **Ορεινός – ορειβατικός τουρισμός:** είναι ο τουρισμός ο οποίος ουσιαστικά συνδέεται με τα ορεινά αθλήματα, όπως ορειβασία, αναρρίχηση, ορεινή ποδηλασία.

Κατηγορίες εναλλακτικών μορφών τουρισμού

- **Χιονοδρομικός τουρισμός – τουρισμός χειμερινών αθλημάτων:** είναι ο τουρισμός ο οποίος σχετίζεται τη συμμετοχή στο άθλημα της χιονοδρομίας, καθώς και άλλα χειμερινά αθλήματα που διεξάγονται στο χιόνι ή τον πάγο, όπως παγοδρομίες, snowboard.
- **Περιπατητικός τουρισμός:** είναι ο τουρισμός κατά τον οποίο οι τουρίστες συμμετέχουν σε περιπατητικές διαδρομές μέσα σε περιοχές με εξέχουσα φυσική, περιβαλλοντική και πολιτιστική αξία.

Βιβλιογραφία

- Ηγουμενάκης, Γ. & Κραβαρίτης, Ν.(2004). Τουρισμός Βασικές Έννοιες. Εκδόσεις Interbooks, Αθήνα.
- Κοκκώσης, Χ., Τσάρτας, Π., & Γκρίμπα, Ε. (2011). Ειδικές και εναλλακτικές μορφές τουρισμού. Ζήτηση και προσφορά νέων προϊόντων τουρισμού. Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα.
- Λιναρδάτου, Χ. (2006). Πολιτιστικός τουρισμός – Εναλλακτικές μορφές τουρισμού. Εκδόσεις Ινστιτούτου Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων – ΙΔΕΚΕ, Αθήνα.
- Σφακιανάκης, Μ. (2000). Εναλλακτικές μορφές τουρισμού. Εκδόσεις Έλλην, Αθήνα.

Σας ευχαριστώ!

Νικόλαος Θεοδωράκης

Επίκουρος Καθηγητής Τ.Ε.Φ.Α.Α. Σερρών
Α.Π.Θ.

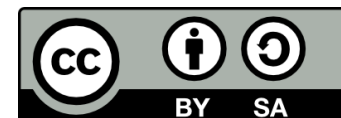

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Αλεξάνδρα Φουντούκη
Θεσσαλονίκη, Εαρινό Εξάμηνο 2012-2013

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

